

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegraful Romanu este Dumineca si Joi'a, la fie-care d'ouă septemani cu adansulu Foișorei. — Prenumeratiunea se face in Sibiu la expeditiunea foișei, pre afara la c. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate câtra expeditiunea. Pretiul prenumeratiunei pentru Sibiu este pre anu 7 fl. v. a., iar pre o jumetate de anu 3 fl. 50 cr.

Nr. 30.

ANULU XXV.

Sibiu 1729 Aprile 1877.

Pentru celelalte pârti ale Transilvaniei si pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru strainetate pre anu 12 fl., pre o jumetate de anu 6 fl. v. a. — Inseratele se platescu pentru anta'a ora cu 7 cr. sirulu, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Dela sinodulu archidiecesanu.

(Urmare din sedinti'a a VII-a).

Dep. *Diamandi* spriginesce pareerea lui *Cosm'a*; *Boiu*, deasemenea, in partea din urma; aru dori inse că consistoriulu archid. sa nu purceda unilateralu la asternerea acelu proiectu congresului, ci sa-lu comunice mai intaiu si cu consistoriile eparchiale din diecesele surore; deore-ce inse pâna la congresu nu putemu fi fâra lege, sinodulu sa hotarésca provisoru ca: pâna la aducerea hotaririi din partea congresului, sinodulu declara de neapelabile alegerile de parochi, capelani, invetiatori. Provoacăndu-se dep. *Z. Boiu* in aperarea neapelabilității la canóne, acést'a da ansa

Presidentului a-si dá si densulu parerea asup'r'a acestui punctu. In tre-bile administrative pentru densulu canonulu celu mai de aprópe 'lu privesce a fi statutulu org. Ori-ce aru stá in canónele vechi in privinti'a acést'a — aparte cele ce privescu dogmele si ritulu — pentru noi nu potu fi deobligatóre. Acele canóne dupa necesitate se sustienu, si dupa necesitate se potu alterá prin corpulu legislativu, dupa cum credemu, ca va veni mai bine administrării bisericei. In statutulu org. nu avemu dispositiuni speciale in privinti'a causeru apelabile; dar' in § 6 se dice ca afacerile juditiale si administrative se voru eserciá prin protopopu in instanti'a 1-a, prin consistoriu in instanti'a a 2-a, si prin cons. metr. in a 3-a. Causese neapelabile in statutulu org. ierasi nu suntu tacsativu enumerate. Asiá dar' sa evitam a ne incurcá cu provocarea la manci-tátile statutulu org. Cátu privesce „usulu“ de pâna acum, arata, ca la cons. metr. inca sub metropolitu *Siagun'a* s'au pertractatu mai multe afaceri puru administrative ale diecesei Aradu si anume: a intaritu alegerea de parochi din dieces'a Aradului, din dieces'a Oradiei mari, alegerea de invetiatori etc. cari au fostu apelate dela consistoriulu eparchialu. Din tóte acele casuri aduse inainte, trage conclusiunea ca causese administrative suntu apelabile. Concede ca consistoriile diecesane, cari se intereseza de decurgerea buna a trebilor lor, sa fia mahnite pentru mergerea trebilor la cons. metrop.; putemu avé póte cause de a fi nemultiamiti cu decurgerea afacerilor in cutare casu specialu, dar' nu este causa a alterá ce este facutu. Introducendu acum deodata unu altu usu, decâtu celu aretat, amu veni in suspitiune a alterá unitatea bisericei nóstre. Ialusi'a pentru autonomia, ce compete eparchielor sa nu mérga pâna acolo, cá sa credemu ca prin apelatiune la cons. metrop. se vatama autonomia.

Dep. *Dr. Pacurariu* intr'o vorbire fôrte lunga apera apelabilitatea causeru juditiale si administrative la consistoriulu metropolitanu. Omogenitatea legi, structur'a si architectur'a statutulu organicu; introducerea dualismulu in Austri'a, canónele de obedientia si alte de feliulu acestor'a, s'au adusu inainte de vorbitoriu, pentru a-si aperi parerea sea. Intrég'a vorbire, in care alt-cum se afla si câte o idea buna, a facutu impressiunea, ca cuprinde multu prea multe vorbe, pentru ideile ce voiá a le desfasura vorbitoriu. In decursulu acestei vorbiri au avutu locu si unele intermezuri ca-

racteristice. Asiá vorbitoriu afirma ca § 5, 6 si 168 din statutu organicu spunu apriatu ca, consistoriulu metropolitanu este suprem'a instantia in tóte causese disciplinare si administrative.

Dep. *Z. Boiu* contradice: nu stá asiá.

Dep. *Dr. Pacurariu*: me rogu dep. *Boiu* contestéza ce stá in lege. — Se cetesce §-fulu respectivu la care se provóca *Dr. Pacurariu* si se constată ca nu stá asiá in lege cum afirma *D-Sea*. Acést'a nu impedece acum pe vorbitoriu a folosí de argumentu pentru parerea sea tocmai lips'a terminulu „totu“, pre care se basá-se mai susu, deducendu din lips'a terminulu totu a fi regula apelabilitatea. (Ilaritate).

Aceste terminate curge de nou torentulu elocutiei, pâna ce la esprimarea dorintiei unoru deputati *presidentulu* 'lu róga a fi mai scurtu in vorbire.

Dep. *Pacurariu* declara ca nu voiesce sa ocupe pre nimenea cu argumentele sele, decâtu nu voiesce cineva sa le asculte. Déca a esageratu in vorbire, sa-lu chienne la obiectu, séu sa-lu chienne la ordine. Nu-i stá nici presidiulu nici sinodulu in putere cá sa demande vorbitoriu ca a vorbitu destulu. Protestéza in privinti'a formeí admonitiunei, renuncia inse in impregiurările de fatia a cuventu mai departe. Isi formuléza deci propunerea sea: actulu din cestiune, cá si tóte causese de alegere, decâtu suntu apelate, sa se astérna consistoriulu metropolitanu spre decisiune si totuodata sa se recerce consistoriulu metropolitanu a face unu proiectu despre causese apelabile si neapelabile, si a-lu asterne apoi congresulu.

Dep. *Archimandritulu Pope'a* deduce din statutulu organicu ca caus'a din cestiune nu este apelabila. Arata ca in statutu afacerile parochielor filie, ce voiescu a se face matre, precum si asiadierea de profesori si invetiatori sta in competinti'a nedisputat'a a cons. eparchialu spre a le decide finalminte. Totu de categori'a acestor'a se tiene si dreptulu cons. eparchialu de a denumi pe protopopi. Fâra ratiune legea nici decum n'a adusu aceste dispositiuni categorice. Statutu org. prescrie agendele si competinti'a cons. metr. si vorbitoriu deduce din §§. respectivi, ca cons. metr. cá senatu bisericescu, nu póte fi decâtu numai foru judecatorescu. Se provóca apoi la conclusele de sub Nr. 61 si 68 ale prot. congresulu din 1868, in cari se vorbesce despre o procedura in cause matrimoniale si disciplinare, nu inse si de o procedura in cause administrative. Casuri analoge se afla inca sub Nrii 156 si 170 din prot. congresulu din 1870, unde s'a decisu asup'r'a unoru cause scolastice apelate la congresu in acelu intielesu ca, ele se tienu de cerculu de activitate alu consist. eparchialu. Cu provocare la cele citate deci densulu crede ca nu se póte trece usioru preste autonomi'a archid.

Sa nu se precipite lucrulu, cá sa nu se produca nemultiamire, care aru putea strică scopulu constitutiunei, adeca pácei si buneí intielegeri.

Se cere incheierea desbaterei. (Se primesce). Mai vorbescu dintre vorbitorii inscriși:

Gaetanu, pentru propunerea comisiunei impreunata cu a lui *Piso*;

Diamandi Manole pentru propunerea lui *Cosm'a*.

Urméza cuventulu din urma alu propunatorilor.

Dep. *Schian* 'si desfasura intr'o vorbire mai lunga parerile cu privire la propunerea sea. Arata ca in lege stá ca avemu 3 foruri juditiale, fiecare foru judeca in cause de controversa juditiale si administrativa, si decâtu se nasce controversa intre aceste foruri, decide forulu celu mai inaltu. In § 176 din statutu unde se numera afacerile consist. metr., se dice: cause apelabile. In lege nu stá apriatu ca intaririle alegerilor de parochi, capelani, invetiatori s'aru tiené exclusivu de competinti'a dieceselor; din contra densulu deduce din dispositiunile generale ca tóte causese suntu apelabile.

Concede inse ca suntu si unele cause, cari numai in forulu alu 2-lea se hotarescu definitivu, si recunósce indreptatirea celor citate mai susu de antevorbitori. Dar' sa se ia lucrulu practic. Caus'a din cestiune este apelata la consistoriulu metrop., cons. metr. a cerutu dela celu archid. asternerea actelor. Déca se hotaresce in sinodu definitivu asup'r'a lucrulu in sensulu propunerei comisiunei, atunci cons. archid. basatu pe conclusulu sinodulu va denegá asternerea. Prin acést'a s'aru produce o desbinare daunosa in biserica; cáci hotarindu asup'r'a lucrulu in modulu aratatu sinodulu va putea veni in contradicere cu celelalte diecese, cari aru puté hotari altcum in privinti'a forurilor. Din tóte cele aduse inainte se alipesce lâng'a propunerea lui *Cosm'a*, remanendu a se esplicá in lege, prin congresu, cari suntu cause apelabile si cari nu.

Dep. *Dr. Pacurariu*, sustienendu parerea sea, dice ca a intentiunatu prin propunerea sea numai unu „modus vivendi“ pâna la regularea afaceri prin congresu. Cá cons. archid. inse sa si póta basá resolutiunea sea la petitiunea din cestiune, sa se spuna apriatu de sinodu ca caus'a este apelabila si apelata. In desfasurarea sea de fatia vorbitoriu vine a intrebá cine apeléza? Si indreptandu-se spre publicu, spune ca parintele *H.* apeléza in contr'a sentintiei consistoriulu. Parintele *H.* fiindu de fatia, protestéza. Se nasce acum unu scurtu dialogu intre dep. *Dr. Pacurariu* si intre *galerie* asup'r'a persónei dela care vine apelata.

Dep. *Dr. Hodosiu* sustiene simplu propunerea sea.

Dep. *S. Piso*, arata motivele cari l'au condusu a face propunerea sea, si anume odata ca este causa de alegere, a dóu'a ca nu suntu precisate lucrările in statutu. La fia-care alegere suntu mai multi concurenti, totu-déun'a se va aflá unulu care sa faca apelatiune, si prin aceste se ingreunéza administratiunea.

Espressiunea de neapelabilu din statutu, cátu si hotarirea expresa: ca dispositiuni speciale voru indicá obiectele in cari cursulu instantielor sa se schimbe, a fostu cela-laltu motivu, care la indemnatu a face propunerea. „Usulu“ amintitu in propunerea lui *Hodosiu*, densulu 'lu intielege asiá, cá sa se sustiena usulu ce a esistatu inainte de introducerea legi. Din aceste motive recomanda propunerea sea.

Dep. *P. Cosm'a* sustiene ca tóte argumentele aduse in contr'a propunerei sele, au fostu casuri analoge,

cari nu se potu aplicá la casulu specialu. Densulu crede ca, prin unu conclusu alu sinodulu, cestiunea nu se póte hotari nici decum, cáci caus'a este déjà apelata. Apera mai de parte, in contr'a lui *Pacurariu*, parerea sea ca proiectulu amintitu, sa se faca de consistoriulu archidiecesanu, cáci celu metropolitanu nu-i póte impune sinodulu eparchialu a face ce-va. Cu privire la „usu“, densulu nu póte privi de normativu usulu dinaintea introduceri statutulu organicu, ci celu introdusu de atunci incóci, si acelu usu vorbesce in favórea propunerei sele pre care o recomanda spre primire.

Urméza o desbatere asup'r'a rendulu in care sa vina propunerile la votu. In sfersitu se pasiesce la votisare.

Propunerea dep. *Cosm'a*, pusa intaiu la votu se primesce cu majoritate; de asemenea se primesce partea prima a aditamentulu *Boiu*, cá sa se comunice proiectulu, inainte de a se asterne congresulu, cu celelalte consistorie diecesane. Partea a 2-a a aditamentulu *Boiu*, cá superata prin primirea propunerei *Cosm'a* nu se mai admite la votu.

Urméza continuarea din raportulu comisiunei financiare, si anume cererea parochiei din cetate din Sibiu pentru asignarea unui ajutoriu anualu de 200 fl. pe sém'a bisericei. — Comisiunea propune unu ajutoriu de 150 fl. din fondulu catedralei pâna la zidirea bisericei catedrale.

Dupa o desbatere mai lunga asup'r'a punctulu: din care fondu sa se dee, se decide a se dá unu ajutoriu de 200 fl. din fondulu de trei dieci de mii, dela 1 Ianuariu 1877 incolo.

Asup'r'a altor petitiuni mai ne-inseminate se decide parte in meritu, parte se transpunu consistoriulu spre competenta afacere, séu considerare. Cu aceste sedinti'a se incheia dupa 2 ore; si se anuncia sedinti'a urmátóre pe duminica la 10 ore.

O rugaminte la adres'a diuareloru de preste Carpati.

In multe renduri a trebuitu sa ne plangemu de usiurinti'a, cu care unele dintre diuarele de preste Carpati se pronuncia in cestiunile, ce privescu pe români din Austro-Ungaria. Totu-déun'a amu credintu inse, ca e dator'i'a nóstra sa trecemu cu vederea nisce espectoratiuni, care nu suntu decâtu pecate ale tineretielor. Dar' acum cetimu in „Unirea Democratica“ din Bucuresci urmátóre scrisóre:

„Bucuresci, 9 Aprile 1877.

„Dle redactoru! Cetescu in numerulu dela 9 Aprile alu stimabilulu diuariu ce redactati, unu articulu intitulatu „Vocea Austriei“, in care „Unirea Democratica“ 'si dá séma despre unu articulu alu diuariulu vienesu „Fremdenblatt“.

„Diuariulu vienesu incheia cu urmátórele cuvinte:

„Nu ne vomu desbiná puterile mai nainte de tempu; nu vomu urmá o politica de idei neclare. Facemu politica de interese si nimic'a mai multu. In acést'a idea tóte popórele austro-ungare se voru simti impreunate.“

Aru fi fostu de doritu, cá stimabilulu diuariu „Unirea Democratica“ sa se fi marginitu a face cetitoriloru sei impartasire despre aceste cuvinte

atât de bine simțite. Nu fără óresi care simțimentu de mahnire vedu in sa, ca sub impresiunea situațiunei și în pripă scrierei, comunicatoriulu a lasatu sa se strecure în „Unirea Democratică” câte-va observări comentatóre, cari sunt încredințati, ca nu sunt expresiunea vederiloru partidului, pe care-lu reprezintă acestu organu de publicitate.

Eata ce dice în „Unirea Democratică” :

„Românii (din Austro-Ungari'a) aru dori, deca nu deplinu libertate, celu putienu autonomi'a Transilvaniei, celu putienu recunoscerea natiunalității lor si o egalitate adeverata cu cele-lalte popóre din statulu austro-ungurescu.

Românulu din Ungari'a n'are alta rugaciune decâtu acést'a :

Dă Dómne sa mai punu odata mân'a pe cós'a ruginita dela 1848 !

Nu întielegu, dle redactoru ! cum este cu putintia, cá în diu'a de astadi, cine-va sa gasésca, sa scrie, ba chiaru sa publice asemenea cuvinte nu mai putienu nechibsite decâtu neadeverate ; nu întielegu, de óre-ce Austro-Ungari'a în totu cursulu crizei orientale si cu deosebire în acestu momentu seriosu, nu sciu sa fi justificatu prin ce-va dujmani'a românilor. Din contra, cabinetulu din Vien'a, întru câtu i-au permis strimtorările situațiunei interne si esterne, totu-déun'a s'a aretat binevoitoru cátra Romani'a. Chiaru in sa, deca contele Andrassy, într'un'a ori într'alt'a, aru fi superatu pe guvernulu Romaniiei, din consideratiune pentru noi români de preste Carpati, si de preste Moln'a, frații nostri din Romani'a au fostu si totu-déun'a suntu datori a nu vorbi decâtu cu cuvenit'a reserva despre imperati'a, din care facemu parte si de care ne léga viitoriulu. Cu atât mai putienu se póte dar' justificá procederea de a atacá pe Austri'a în români ei, si pentru cá sa vorbescu mai lamuritu de a abusa de positiunea, pe care intemplantu ne-au creat'o în imperiulu Habsburgicu.

„Este adeveratu, ca în multe privintie trebuie sa ne plângemu de positi'a, ce ni s'a creatu la anul 1866. Privimu in sa la frații nostri din Turci'a, din Serbi'a si din Rusi'a, tienemu

séma de greutățile interne si esterne, cu care unu imperiu cá si alu nostru este silitu a se luptá întru organizarea sea, si asteptámu cu rabdare ori staruimu cu zelu, dar' nu ne perdemu cumpetulu ; cáci suntemu convinsi, ca mai nainte ori mai tardiu, dar' negresitu odata, puterea care ne a creatu positiunea dela 1860, iérasu va puté sa tiená séma de dorintiele nóstre îndreptatite si potrivite cu interesele imperiului. — Amu dori cá frații nostri din Romani'a sa nu ne jignésca în u acestea, cáci voindu sa ne folosésca, cu atât mai multu ne strica. — E grea positiunea nóstă, prea multu e grea ! Avemu în imperiu si cu deosebire în Ungari'a vrajmasi si adversari politici, cari totu-déun'a grabescu sa întrebuinteze cuvintele nechibzuite cá arme în contr'a nóstă si totu odata în contr'a Romaniiei. Réu'a nóstă positiune chiaru se justificá prin acea, ca suntemu banuiti de a fi rei patrioti.

„Mi vine greu a mai dice, ca pe nedreptu si cu rea vointia suntemu banuiti. Iubirea de tíera si alipirea cátra dinastia a românilor din Austri'a suntu lucruri, asupr'a cărora nici nu e permis a discutá, lucruri pe cari numai acei'a le potu pune la îndoiéla, cari nu cunosc pe ardelenii trati în traju de lupta, cari voru sa le fia spre stricare, séu cari nu au fostu inepetrunsi de puterea asediata în cuvintele „Imperatulu nostru”. În îndelungat'a loru viétia români din Austri'a ; afara de vrednici'a lor, nu cunosc decâtu o singura putere ocrotitóre, de la care le-a venit totu binele si nici unu reu, si care în lupt'a cu celelalte popóre, totu-déun'a le-a fostu padia mai multu ori mai putienu puternica — Imperatulu — Curtea din Vien'a. Alipirea cátra acést'a curte este o traditiune istorica, o putere motivata în faptele trecutulu si în sperantiele viitoriulu, o credintia neclantita, care hotaresce pe românu în tóte împrejurările. Nu este în trecutulu românilor din Austri'a o singura fapta, care aru dá cui-va dreptulu de a-i banui în prezentu. Totu-déun'a dorintia imperatului i-a hotaritu : au fostu rabdatori si mandri, supusi si indaratnici, si-au versatu sângele în lupte — totu-déun'a in sa dupa cum

si hotarea imperatulu, de care sunt deprinsi a fi respasitati.

„Si astadi !? — Astadi românulu din Austri'a nu doresce nimicu ; în lăuntrulu imperiului nu intempina decâtu frati ; elu sta la dispositiunea imperatului seu. Dá ! românulu din Ungari'a este gat'a a mai pune odata mân'a pe cós'a cu care dela 1848 a muncitu în munca onesta, dar' totu cá la 1848, spre a se pune impropria acelor'a, impropria cărora va fi transmisu. Nu me indoiescu, ca partidulu pe care lu reprezintă „Unirea Democratică” e convinsu deopotri cu toti români, ca atunci cându Austro-Ungari'a aru fi silita sa între ori contr'a cui si ori pentru cine în lupta, români se voru luptá în cele dintâi renduri ; e convinsu, ca partea mai voioasa din acei'a, cari au fostu siliti a se espatriá, se va întorce în tíer'a sea si va reclamá dreptulu de a luptá pentru interesele ei.

„Si deca frații nostri din Romani'a si voru dá bine séma, nu se voru mai îndoi ca aceste interese, cu deosebire astadi, suntu identice cu ale Romaniiei, si nu voru mai crede, ca este cu putintia cá Europ'a sa asiste la unu spectaculu desgustatoriu, cá secululu 19 sa véda români luptându-se cu români în strimtorile Carpatilor.

„Astadi, cându viitoriulu apropiatu atât alu nostru câtu si alu Romaniiei, viitoriulu întregulu poporu românu urméza a fi hotaritu, este bine, este chiaru de trebuintia, cá aceste idei sa fia emise tocmai prin mijlocirea „Unirei Democratice”, în care s'au strecuratu acele putiene cuvinte graite în pripa ; nu-mi este dar' permis a crede ca ve-ti gasi de cuvinția a nu publicá acést'a a mea scrisóre.

Primiti, domnule redactoru, expresiunea deosebitei mele consideratiuni.

Ioanu Slavici,
unulu dintre acei'a cari au
fostu siliti a se espatriá

E destulu a ceti acést'a scrisóre, pentru cá sa ne încredințámu despre motivele, care au hotaritu pe dlu Ioanu Slavici a o trimite tocmai diariului „Unirea Democratică” : d-sea voia sa dea prin acést'a partidulu nimitu liberalu-nationalu, alu cărui organu este

de cum sa póta fi respandite prin strainatate.

Si acum ne spune „Pester Lloyd” ca se publica de curendu o revista în limb'a nemtiésca de Paul Hunfalvy sub titlulu „Literarische Berichte aus Ungarn”, unu organu „oficiosu nemtiescu alu academiei magiare” care va servi intereselor nóstre (magiare) bine întielese !

I-ti vine sa nu credi ochiloru a ceti astfelu de cuvinte într'o fôia ultra-magiarona cá „Pester Lloyd”. Parasiti de tóta consciintia trebuie scu sa fia acei ómeni, cari dupa asteliu de marturisiri mai staruescu cu atât a inversiunare, a magiarisá alte natiuni, pentru a le „isolá” si pe acestea de lumea culta ; îndreptandu atentatele cele mai nerusinate sub deferite preteste si în diferite forme chiaru în contr'a limbei române, care stă atât de aproape de limbile culte ale occidentului. Lasandu la o parte ori-ce zelosia natiunala din punctu de vederé curatu internationalu, cosmopolitu comite o adeverata „crima acéla”, ce voiesce a „magiarisá” pe unu poporu cá celu romanescu.

Acést'a este conclusiunea iresistibila din premisele cum le aflámu depuse în chiaru articolulu ultra-magiaronulu „Pester Lloyd”.

Ne va feri ceriulu, sa devenimu noi români „muti” !

Mai curendu, asiá se vede, se voru germanisá magiarii, incetu, pe nesimțite !

acestu diariu, ocaziune de a condemná, — celu putienu indirectu, — usiurintia, de care avemu totu dreptulu de a ne plânge. Durere inse ! organulu partidulu liberalu-nationalu nici astadi nu este mai chibzuitu decâtu a fostu totu-déun'a, ci da locu în acelasi numeru unui articolu de siette colóne lungi, în care se da respunsu la scrisóreá dlu I. Slavici. Nu vomu reproduce acestu respunsu, pentru-ca elu nu merita a fi cetitu si nu-lu vomu combate fiindu-ca nu merita a fi luat în consideratiune. Ne tememu in sa, ca adversarii nostri politici, care nu paru a fi mai chibzuiti decâtu frații nostri rosii de preste Carpati, chiaru si astadi voru luá asemenea manifestatiuni fára de nici o importantia dreptu bani buni si le voru întrebuintia cá arme în contr'a nóstă si temendu-ne de acést'a ne simtiemu datori a ne pronuntia lamuritu. Cine este dlu I. Slavici !? — Nu avemu trebuintia sa o spunemu : întreg'a natiune lu scie. — Cine este dlu Alecsandru Ciureu Siercaianulu ? — „Unu fiu alu Transilvaniei”, pe care nimeni nu-lu cunósce, unulu dintre acele suflete, care nu-si gasescu odihna pe pamentu, unulu dintre tinerii, care fiindu siliti a trece în Romani'a, credu a face tíerei lor unu bine agitându contr'a ei. Dar' ! tristu lucru, cându unu diariu, ce se pretinde seriosu si organu alu unui partidu abúséza de slabiciunile unor asemenea tineri si nu se sfíiesce a ne combate prin mijlocirea lor.

Nu este în Austro-Ungari'a unu singuru românu seriosu, care astadi nu aru respinge cu indignare cugătările pe care „Unirea Democratică” le comunica dreptu expresiune a opiniunei nóstre publice. Si deca e vorb'a sa ne pronuntiamu lamuritu, atunci mergemu mai departe decâtu dlu I. Slavici si rugámu pe frații nostri de preste Carpati sa binevoiesca a nu se ocupá de noi decâtu dupa ce si voru fi datu onest'a silintia de a studiá trecutulu nostru, aplecările nóstre si relatiunile în care traimu.

Interesele nóstre suntu identice cu ale imperiului si dupa convingerea, care ne stapánesce, viitoriulu natiunei române e legatu de viitoriulu acestui imperiu. Acum dar', cându tíer'a este între Scyll'a si Charibdis, nu mai dorimu nimicu, nu mai intempinám în acést'a tíera decâtu frati, alaturea cu care suntemu gat'a a aperiá interesele Dinastiei, ale tíerei si ale nóstre contr'a ori-cui. Strimtorile Carpatilor suntu ale nóstre si acei'a, care au sciutu sa móra la Sadov'a si la Königrätz cu indoita virtute se voru luptá în aceste strimtori.

Nu credemu, nu ne tememu ca vomu fi siliti a le apará contr'a fratiloru nostri de dincolo ; deca in sa acesti frati aru nesocoti interesele natiunei, atunci în întregulu imperiu cu deosebire noi avemu dreptulu de a luptá pentru apararea lor.

Totu déun'a ne-amu facutu datori'a ; cu atât mai multu o vomu face astadi, cându suntemu mai luminati.

Suveranitatea Romaniiei.

(O conferintia a profesorului Arntz.)

S'a scrisu în Romani'a si în strainatate asupr'a relatiuniloru dintre Romani'a si imperiulu otomanu, ori de câte ori s'a ivitu o dificultate noua a cestiunei orientului. Amu vorbitu în unulu din numerile nóstre trecute despre brosiur'a dlu C. Stefanescu ; acum avemu placere a dá lectoriloru nostri unu resumatu alu conferintiei tenuta la Bruxelles de d. Arntz, profesor la facultatea de acolo, asupr'a drepturiloru Romaniiei fatia cu sublim'a Pórta. Ce propunemu a vorbi în numerile nóstre viitoare despre important'a brosiura a dnului Frédéric Damé, „L'Etat Roumain et la paix de l'Orient”. Multiamimu dlui Arntz de

„Unu mutu si-a capetatu graiulu !”

Cine este acestu mutu ? — Academia magiara ! Cum a ajunsu la graiu ? — Vorbindu nemtiésce ! Ce felu ? Cine indrasnesce a dice de aceste pe teritoriulu sântulu Stefanu ? — „Pester Lloyd” ! Eata ce scrie acést'a fôia ultra-maghiarona într'unu articulu din numerulu seu dto 14 Aprile a. c. :

„S'a radicatu unu interdictu, s'a deslegatu o limba, unu mutu si-a capetatu graiulu !

„Minunea acést'a tocmai acum s'a intemplantu în mijloculu nostru, în cerculu lumei invetiata magiare. Cum ? Academia, Societatea Kisfaludy, societatea pentru sciintiele naturale, pentru istoria etc. etc., în cari preste anu se scrie si se vorbesce mai multu, cá câtu potu tipari o suta de té-curi, aceste societati abiá acum sa fi ajunsu la graiu din starea muta ? ! — si totusi acést'a minune tocmai s'a intemplantu. — Academia magiara de multu déjà patimesce de unu simțimentu apesatoriu alu izolárei,” cu tóte ca stă în legatura intima cu cele mai însemnate institute de eruditie ale Europei, ba si ale altor continente. Ea schimba cu ele publicatiunile re-

*) Cum de a uitatu „Pester Lloyd” de turci ? ! Este chiaru o ingratitudine a trece cu vederea „comunicatiunea reciproca” cu frații turcesci, tocmai acum, cându acést'a tramitu o deputatiune la Budapesta cu bibliotec'a Corviniana daruita (?) magiari lor cari bag-séma nu mai sciu cum (!) a ajunsu acea biblioteca în mânilu suțanulu turcescu.

ciproce, si ori unde în Europ'a unu Humboldt, unu Lyell inchide ochii pentru totu-déun'a inaintea lumei, ale cărei aparitiuni le-a observatu si espicatu, si academia magiara a suferitu o „perdere durerósa” ; cáci tóte acele celebritati au apartienutu si ei, deórece academia a alesu pre cei mai însemnati invetiati ai lumei de membrii „esterni”. Si totusi ea se simtia izolata, cáci n'a fostu o comunicatiune adeveratu reciproca, pe care o sustiené sciintia magiara prin societatea nóstă erudita cu sciintia lumei. Aici publicatiunile institutelor erudite germane, englese, francése, italiene, svedice etc. se primescu cu multiamita si putemu crede, se cetescu cu placere si folosu ; dar' în straini publicatiunile sciintifice magiare se primescu numai cu curtoasie, neputendu-le ceti.

„A fostu unu tempu, cându puteai audi fórté desu dical'a, ca Ungari'a s'aru inadusi de grasimea sea. E bine, pericolulu inadusirei n'a fostu chiaru departe ; dar' unde e grasimea ? întreba cei ce platescu dările si întreba domni cari tienu în mânilu lor pung'a statului. Zical'a aceea, încátu pentru „grasime” durere neadeverata, se pare in sa aprópe a deveni adeverata pe altu terenu. Neintielésa precum érá, Ungari'a invetiata în nisuintele sele sciintifice a remasu mereu judecata la monológe.

„Ideile invetiatiiloru din patria remaneau lumei secrete si magazinele academiei devenira déjà prea strimte pentru publicatiunile voluminóse, cari nici aici în tíera inasá nu se treceau,

nobilul sentimentu, care l'a facutu sa adopte ca teza a conferintiei sele suveranitate Romaniei; reputatiunea sea, puterea cuventului seu in lumea savanta este atatu de mare, ca Romanii a a ciscigatu prin acesta conferintia caus'a revindicarei drepturilor sele in fatia opiniunei publice a Europei.

Esaminandu resumatulu ce publicamu mai josu, admiramu argumentati'a ce trage d. Arntz din dreptulu feudal in comparatiune cu vechile nostre tractate si cu conventi'a de Parisu, si conclusiunea logica si juridica ce decurge din ele, ca Romanii a fostu totu-deun'a unu statu suveranu, si in multe puncte ea a fostu mai suverana ca Belgi'a, chiaru, dupa cum face se reiese la finele conferintiei sele. Drepturile nostre cautu sa fia forte tari, deca o voce autorizata ca a dlui Arntz se face aperiatoriulu loru, si recunoscinti'a nostra va fi, credemu, bine primita de d. Arntz, care a ciscigatu prin acesta iubirea intregulu poporu romanu. Deca aceste linii aru cade sub ochii sei, lu rugamu sa le ea dreptu espressionea sentimentulu generalu alu natiunei, pe care a aperiato cu atata talentu.

D. profesor Arntz a tenuity la 21 Martie, la univesitatea din Bruxelles, o conferintia asupra „Situatiunei Romaniei din punctulu de vedere alu dreptulu internationalu.“

Unu numerosu si alesu publicu a urmatu cu unu viu interesu desvoltarile in cari a intratu invetiatiulu publicistu, desvoltari ale astoru puncte de vedere se legea astadi atatu de strinsu cu cestiunea orientulu.

Dupa o repede dare de seama asupra Romaniei, d. Arntz espune in putiene cuvinte principalele faze din istoria acestei tieri; amintesce ca ea a fostu in intregulu ei locuita de daci; ca o colonie romana se stabilea aci sub imperatorulu Traianu in anulu 107 alu erei nostre, si ca amesteculu populatiunei indigene cu descendintii coloniloru romani, dete nascere poporulu romanu.

D-sea face pe scurtu o enumeratiune a invasiuniloru ce au trecut in aceste parti, dela sfersitul celui de alu IV-lea pana la sfersitul celui de alu XIV-lea secolu. „Nu este parte a lumei, dice d-sea, care sa fi fostu teatrulu mai multoru lupte, mai multoru resboie, mai multoru pustiiri.“ Dupa goti, venira hunii sub Atil'a; apoi bulgarii, avarii, slavii, rusii, turcii.

In confusiunea ce presinta istoria evului-mediu alu acestei tieri, doue fapte trebuie sa atraga atentiunea nostra, pentru ca ele sunt bas'a starei lucrurilor de astadi.

Aceste fapte sunt: fundatiunea principatulu Romanii pe la mijloculu secululu XIII-lea de catre Radu Negru Basarabu, unulu din siefi dacoromani, care descinse din muntii Daciei centrale si fixa resiedinti'a guvernulu seu la Tergoviste, — si fundatiunea principatulu Moldovei de catre Bogdanu-Dragsiu in anulu 1359, unu altu siefu daco-romanu, care dupa ce parasi partile Maramuresulu (in Ungaria), se asiedia la Bai'a pe malurile riului Moldova.

De atunci aceste doue principate esistara ca doue state independente, si in tempulu lungilor lupte, ce ele trebuira sa sustiena in cursu de 4 secole pentru esistentia loru, candu contra turciloru, candu contra unguriloru, si transilvaneniloru, candu contra poloniloru si mai tardiu contra rusiloru, ele n'au fostu nici odata alipite seu incorporate la alte state.

In adeveru, ele fura imbucate; astfelu in 1774 Bucovina fu cedata Austriei; si in 1812, prin tractatulu dela Bucuresti, Basarabi'a fu cedata Rusiei.

Dar sa stabilimu:

1. Celelalte parti ale principatoru dunarene, formandu astadi Romanii, n'au facutu nici odata parte

integranta, nici ca au fostu vre-odata provincii ale imperiulu otomanu;

2. Dupa tractate, Romanii este unu „statu independentu“ cu oresicari restrictiuni;

3. In tote casurile inse, dupa principiile si traditiunile positive ale dreptulu gintiloru, Romanii pote sa se scutesca si sa fia scutita de aceste restrictiuni.

Si conchidemu ca Romanii este unu statu suveranu, independentu, si ca astfelu putendu se ia parte in famili'a statelor europene, si a incheia cu ele ori-ce tratate.

In vechile tractate, reamintite prin art. 2 alu conventiunei dela Parisu din 19 Augustu 1858, si incheiate cu sultanii Baiazet I, Mahomet II, Selim I si Soleiman II, in anii 1391, 1460, 1511 si 1529, independenti'a principatoru Moldovei si Romaniei fu totu-deun'a recunoscuta de catre sultani.

Ele au urmatu in totu-deun'a de a face conventiuni cu celelalte natiuni, si proba la acesta, o colectiune publicata in 1874 la Bucuresti de catre d. Mitileu, secretariulu generalu alu ministeriulu afaceriloru straine alu Romaniei, contine 37 tratate de aliantia, de comerci, de pace, de estradiitie, etc. etc. incheiate inca din 1368 pana in 1857, intre principate Moldovei si Romaniei, cu o mare parte din puterile europene, de exemplu, cu Rusii'a, Turcii'a Poloni'a, Austri'a, Germanii'a si Engliier'a.

Astfelu dar, o putere straina nu trateza cu o parte seu cu o provincie a altui imperiu.

In faptu, de pe la mijloculu secululu alu XVI independenti'a acestoru doue principate a fostu miciorata, principatele trebuiau sa recunosca supremati'a Portiei otomane, si a-i plati unu tributulu anualu.

Dela tratatulu dela Kainardgi (21 Iuliu 1774) intaritu prin mai multe tratate urmasie, influenti'a Turciei fu imputenata prin protectiunea ce Rusii'a indeplinea asupra principatoru, a caroru situatiune internationala deveni si mai ingreuiata si mai deficiulu de lamuritu. Europ'a nu se ocupu de ele cu activitate, dar ierasi nu le perdeu din vedere; si intr'o depesia din 24 Maiu 1843, d. Wheaton, autorulu Istoriei progresulu dreptulu gintiloru in Europ'a, si alu elementelor dreptulu internationalu, atunci ministru st. unite alu Americii de nordu prelungu curtea din Berlinu, scria guvernulu seu, ca „independenti'a completa a acestoru principate a fostu in mai multe renduri luata in consideratiune in cabinetele Europei, si ca ele detera dreptu acestu intielesu tratatulu de comerci dintre Austri'a si marea Britanie, continendu unu articulu secretu, prin care aceste puteri si luau insarcinarea de a face sa fia recunoscuta acesta independenti'a de catre Porta.“

Impregiurarile, in care resboiulu dela Crime'a fu interprinsu, nu fura favorabile la declaratiunea independentiiei Romaniei. Angli'a si Francii'a, in interesulu echilibrulu europenu, aveau dreptu tienti'a de a mantine independenti'a si integritatea imperiulu otomanu. Intra dar in vederile loru de a nimici protectiunea Rusiei, care fu inlocuita prin art. 22 alu tratatulu dela Parisu din 30 Martie 1856, prin garanti'a colectiva a puteriloru contractante.

Turcii'a ave ore-cari drepturi, seu ore-cari pretensiuni asupra principatoru; a-i lua drepturile seu pretensiunile sele aru fi fostu a o desmaldula: aliatii sei victoriosi cari au intervenitu pentru sustinerea independentiiei si integritatii sele, puteau ore propune acesta desmembrare?

De alta parte puterile intrunite la congresulu dela Parisu aveau intentiuni binevoitoare pentru principate.

Astfelu dar, sarcina diplomatiei era dificila.

Tractatulu din 30 Martie 1856

suna astfelu:

„Principatele Romanii si Moldova voru urma de a se bucura sub suzeranitatea Portiei, si sub garanti'a puteriloru contractante, de privilegiile si de scutirile de cari ele suntu in posesiune. Nici o protectiune exclusiva nu se va pute exercita asupra loru de catre vre-un'a din puterile garante. Nu va pute esista nici unu dreptu particularu de ingerintia in afacerile loru interioare (art. 22). — Sublim'a Porta se lege de a conserva diselnoru principate o administratiune nealterata si nationala, precum: deplin'a libertate a cultelor, a legislatiunei, a comerciulu si a navigatiunei (art. 23).

Art. 26 hotaresce, ca principatele voru pute ave o putere armata nationala, organizata pentru mantinerea siguratatii in intru, si paz'a frontieriloru; art. 27 opresce ori-ce interventie armata, fara acordulu prealabilu alu puteriloru contractante; art. 25 hotaresce, ca intielegerea din urma cu puterea suverana va fi consacrata printr'o conventiune incheiata la Parisu, intre inaltele puteri contractante, — si in fine ca unu hattiserif, conformu stipulatiuniloru din conventie, va regula definitiv'a organizare a acestoru principate, puse de aci inainte sub garanti'a colectiva a tuturor puteriloru semnatoare.

Acesta conventiune a fostu incheiata la Parisu la 19 Augustu 1858; ea este subsemnata de catre aceleasi puteri cari subsemnasera si tractatulu din 1856, adeca de catre Francii'a, Austri'a Marea-Britania, Rusii'a, Prussii'a, Itali'a si Turcii'a.

Principatele insa n'au intervenitu ca parti contractante nici la tractatulu din 1856, nici la conventiunea din 1858; puterile au luat dispositiuni cari intrau deadreptulu in propriile loru interese, fara concursulu si consimtiementulu principatoru, cari dupa principiile cele mai elementare ale dreptulu gintiloru, nu erau legate printr'aceste conventiuni.

Ce diferentia intre acestu felu de procedare, si acelu alu conferintiei dela Londra din 1830 pana la 1839 in privinti'a Belgiei! Si Belgii'a inainte de a se desparti de Oland'a, nu era unu statu, era o parte din regatulu Tieriloru de josu, care se desfacea, — pe candu principatele dunarene, erau din tempi state independente, in posesiunea dreptulu de a incheia tractate internationale.

Ac se finesce oper'a conferintiei, si actiunea principatoru incepe. Cu o vointia plina de convictiune si energie, cu unu pasu staruitoriu ele mergu catre unitatea nationala, contra stipulatiuniloru celor doue tractate ce ele nu subsemnasera. Conferintia si sublim'a Porta, dupa oresicare reserve si protestatiuni ineficace, se inclinara dinaintea vointiei loru!

Dupa art. 1 si 3 alu conventiunei din 1858, puterile publice erau incredintiate in fia-care principatu unu hospodaru si unei adunari elective, lucrandu in casuri prevediute cu concursulu unei comisii centrale, comuna ambelor principate si compusa de 16 membri.

Contrariu acestei dispositiuni, aceasi persona, colonelulu Cuz'a, fu alesu la 17 Ianuariu 1859 hospodaru alu Moldovei, si la 6 Februaru urmatoriu, hospodaru alu Romaniei. Conferintia dela Parisu, in siedinti'a sea din 6 Sept., recomanda sultanulu de a-i da indoi'ta investitura, pentru acesta un'a singura data. Sultanu o facu, inse pentru scaparea principiulu, prin doue firmame deosebite. Era o simpla unire personala, care in curendu fu inlocuita printr'o unire reala.

In luna lui Decembre 1861, Porta conceda unirea administrativa a ambelor principate, dar numai sub titulu temporaru, adeca numai pe tempulu duratei in vietia a principulu Cuz'a.

In 23 Decembre, proclamatiunea prin care ambele principate fura unite intr'unu singuru statu, fu publicata la Iasi si Bucuresti, si la 5 Februaru 1862, contrariu art. 3 alu conventiunei din Parisu din 1856, se reunu la Bucuresti cea dintai adunare legislativa comuna.

Dupa abdicarea principulu Cuz'a in 1866, conferintia atrase atentiunea principatoru la observarea tractatoru, si sultanulu facu zadarnice incercari pentru a convoca doue adunari, un'a la Iasi, alta la Bucuresti. Ide'a inse a unitatii natiunale era prea multu inaintata, pentru a se mai fi potutu retrage.

Delegatii principatoru declarara la conferintia din Parisu, ca „de aci inainte numirea unui principe indigenu pe vietia seu pe unu tempu limitatu, era imposibila, si ca romanii voiau sa imdeze o dinastia ereditara cu unu principe strainu.“

Principele Carolu de Hohenzollern-Sigmaringen, alesu Domnu alu romaniloru, prin sufragiu universalu cu 682,000 voturi, contra a 240, si facu intrarea solemn in Bucuresti la 10 Maiu 1866, si dupa ore-si cari negotiatiuni primi investitura sultanulu in 24 Octombre urmatoriu.

Eita cum s'a urmatu constituirea statulu romanu, care astadi are o intindere de 121,000 kilometre patrato (de patru ori intindere mai mare decatu a Belgiei) si o populatiune de 5,200.000 locuitori.

Care este situatiunea Romaniei din punctulu de vedere alu dreptulu internationalu: 1, in ceea-ce privesce neutralitatea, si 2, in ceea-ce privesce suveranitatea si independenti'a?

1. O brosiura anonima, publicata de curendu sub titlu „Romanii dinaintea conferintiei din 1876 de catre unu vechiu diplomatu,“ cautu a demonstra, ca dupa tractate Romanii este unu statu neutru ca si Belgi'a. Intielegemu incercarile omeniloru de statu ai Romaniei, pentru a face sa se recunosca si garantu acesta neutralitate de catre puterile europene. Dar in realitate, ea nu esista si nu este stipulata in tractate. Cuventulu neutralitatei nici ca chiaru se gasesce, si lesne se intielege esitatiunea ce puterile au incercatu, pentru a garantu neutralitatea unei tieri espuse sa fia navalita si tarita intr'o lupta, pe cata vreme cestiunea orientulu nu va lua o solutiune care sa pota promite ore-care stabilitate.

2. In ceea-ce privesce suveranitatea si independenti'a. Dreptulu Romaniei de a incheia tractate de comerci cu celelalte natiuni, de si contestatu de Porta otomana, nu mai pote fi cu seriozitate pusu in dubiu. Acestu dreptu a fostu formalu recunoscutu in Octombre 1874 prin declaratiunea celor trei imperatori; si se pote cita celu putienu 35 tractate, incheiate intre Romanii cu unu mare numeru din natiunile europene, dela 1857 pana la 1874. Aceste tractate au dreptu obiectu comerciulu, navigatiunea, cursulu postelor, telegrafele, caile ferate, estradiiti'a criminaliloru, etc.

Dar abstractiune facendu de dreptulu de a face conventiuni comerciale, Romanii pote ore sub tote raporturile sa fia clasata printre statele suverane, avendu facultatea de a tramine si de a primi soli, si de a incheia tractate politice?

Cu tote restrictiunile, mai multu aparente decatu reale, ce conventiunile din 1856 si 1858, (pe care Romanii nu le-a subsemnatu), se pare a fi pus suveranitatii sele, noi credemu ca Romanii astadi trebe sa fia considerata ca unu statu deplinu suveranu.

Singura obligatiune lamurita si neteda impusa ambelor principate prin vechile tratate, si pe care le-a subsemnatu, cu si prin conventiunea din 1858, este aceea, de a plati Portiei unu tribut, care a fostu hotaritu

in cele din urma la 4 milioane lei vechi (aproximativ 1,500,000 franci). Insa o simpla sarcina banesca periodica poate exista intre doua state suverane, caci ea nu micșorează intru nimic suveranitatea.

Principalele sunt puse sub suzeranitatea Portiei. Dar ce inseamnă acestu cuventu? Elu este unu terminu vagu, fără tinenta, si alu cărui sensu nu este lamurit de către nici unulu din autorii cari au scrisu asupr'a gintiloru. Este unu terminu imprumutat din legislatiunea feudala, in care inseamnă in intregulu loru drepturile ce apartieniu Domnului feudalu asupr'a vasalului. Asiá dara nu exista nimic'a de comunu intre suzeranitate si suveranitate. Acest'a este foarte adevăratu, pentru ca vedemu cum in tempulu feudalității unu suveranu strainu erá vasalulu unui altu suveranu, si ca chiaru unu suveranu erá vasalulu acelu supusu. Feudalitatea, astfelu dupa cum erá intielésa in occidentu la popórele de rasa germana, n'a existatu nici odata la popórele din orientu. Astfelu dara acest'a dispositiune vaga nu poate micșorá intru nimic'a suveranitatea României.

Amu puté dice totu atât asupr'a dispositiunii conventiunii din 1858, care prescrie ca investitur'a, asiá ca in trecut, va fi conferita hospodariloru de către sultanu. Ea trebuie se fia data in lun'a in care alegerea si-a avutu locu. Ce inseamnă astadi investitur'a? Este inca unu terminu imprumutat din dreptulu feudal si din dreptulu canonicu, unde are unu sensu precisu, dar care este cu totul strainu dreptului gintiloru. Care este sanctiunea acestei dispositiuni? Sultanolu poate refusá investitur'a? Si ce óre s'aru intemplá refusandu-o? Ce e mai multu, cuvintele „cá si in trecut“ sunt unu anachronismu, si in contradictie cu art. 10 alu conventiunii din 1858.

In vechime, sultanulu numea hospodarii; investitur'a dar' erá sinonima numirei; dar' dupa conventiunea din 1858 hospodarii erau alesi pe viétia de către adunári.

Departu de noi de a sustiené, ca tratatele nu trebuiescu se fia respectate. Dar' tratatele, au tempulu lor; ele trebuiescu transformate dupa trebuintele si consciintia societății umane; altfelu ele se sfarima si cadu cá ramurile mórte a unui arbore. Statele sunt lucratorii operei civilizatiunii. Cându unu statu se intaresce si se forméza prin propri'a lui fortia, cându legitimitatea lui este recunoscuta de celelalte natii, elu va fi primitu in famili'a lor, fără cá vechile tratate séu vechile pretensiuni sa se póta opune la acest'a.

Sa nu citámu decât câte-va exemple: Spania refusá in tempu de 70 ani de a recunósce independintia republicei Tieriloru de josu formata prin uniunea d'Utrecht, pe cându ea erá recunoscuta de către tóte natiunile lumei si tratá cu ele. Statele unite ale Americi de nordu tractau cu alte natii, cu tóte ca independintia lor nu erá inca recunoscuta de către marea Britanie. Belgia erá primita in famili'a statelor europene inca din 1831, cu tóte ca independintia sea nu fu recunoscuta de către Olanda decât in 1839.

Romani'a dara poate sa-si aplice aceste traditiuni ale dreptului gintiloru.

Acesta dare de séma despre conferintia tinuta este numai o prescurtare, pe care d. profesorul Arntz a binevoitu a ne-o procurá. Ea inse va apare in extenso in „la Revue de Droit international de Mr. Aper, Rolin, Jacquemins et Weslake.“ „U. d.“

Din parlamentulu turcescu.

Sedintia dela 29 Martie.

(Urmare din nr. 28.)

De cum-va nu m'ati intielesu, n'amu ce sa ve facu! Fi-ti convinsi, ca cea mai mica cessione facuta Muntenegrului va avea rezultatulu, ce vi l'amu aratatu. Afara de acest'a ve potu incredintia, ca nici unu locuturiu din acele districte, care a mostenitu dela parinti vr'o casciora cu o odaitia, nu se va invoi de a o parasí, chiaru de aru fi sa schimbe cu unu palatu cu cinci-dieci de camere in Rumeli'a, Anatolia séu Arabi'a. Fia-care locuturiu din aceste provincii, traiesce in amintirile sele, ce-i sunt sante. Elu a vedutu intr'ensele pe parintii, pe fratii sei versându-si sângele in apărarea averei si a bunului lor. Déca aru parasí aceste locuinte, atunci aru permite, cá mormintele in cari se odihnescu ósele strabuniloru sei, sa fia calcate de piciorulu inimicului seu.

Fi-ti siguri, ca intr'unu asemenea casu nimenea, nici copiii chiaru, nu se va feri de flint'a si iataganulu muntenegrénu, aratandu ca séu murí cu onóre cá si fratii lor. Sa me credeti, ca cestiunea muntenegréna este cestiunea cea mai importanta, din câte sunt pendente si de resolutu. Totulu depinde dela votulu nostru. Noi suntemu responsabili in fati'a natiunii. Mai repetu inca odata: consultati o charta geografica! Acele tinenturi trebuiescu considerate cá cheia Rumeliei. Speru ca nu veti cadea in grópa ce ve sapa vrajmasiulu. Eu apelezu la ajutorulu si la sucursulu d-vóstra.

Presedintele: A-ti auditu!

Toti: Aferim, aferim! (adeca bravo!) — Presedintele intorcându-se către oratoru: Predati manuscriptulu d-v. stenografiloru. Deputatul de Adrianopole Rassim-Bei are cuventulu.

Rassim Bei: Muntenegrenii n'au dreptulu de a reclamá nici o palma de terenu. Conferintia tinuta la Constantinopole in anul 1858 de către reprezentantii marilor puteri, a trasu frontierele Muntenegrului si a elaboratu o charta. Muntenegrenii cari voru sa calce astadi granitiile trase, sunt nedrepti nu numai in fati'a nóstra, ci si in fati'a Europei. Acestu poporu munteanu a fostu adusu pâna acolo, cá sa-si cante o esistintia. Principele Muntenegrului, la ordinulu si cererea guvernului nostru imperialu, deschise la 8 Sept. 1862, o siosea prin Muntenegru incependu dela Spuz spre Nicsici, in lungime de optu ore. S'a convenitu, cá spre siguranti'a sioselei, la fia-care distantia de o jumatate de óra sa se ocupe, câte unu micu fortu, prin trupe otomane. Numai dupa interventiunea Rusiei, a Franciei si a Germaniei, Inalt'a Pórta a renuniatu la drepturile ei si la datoriele rezultante. Astfelu, indata dupa deschiderea acelei cai, pe care amu construit'o noi cu cheltuelile nóstre, ne-a si fostu rapita. Nimeni nu ne póte blamá, déca revindécámu dreptulu nostru. Si apoi ori-ce cessione este din capulu locului „contraria dispositiuniloru §-lui I din Charta, care privesce mentinerea integrității imperiului otomanu“, si dupa care, nici o bucata de pamentu, ori-care aru fi motivulu, nu e permis a se instrainá. Tóte acestea trebuie sa le luámu in consideratiune, si cându ni se va pune inainte cestiunea, vomu avea ocaziunea de a ne si pronunciá. In adresa este de ajunsu sa dicemu, ca respingemu si chiaru ide'a unei concessiuni teritoriale către Muntenegru.

In sensu analogu se mai pronunčia si alti multi deputati din tóte partile imperiului, dupa care adresa se primese in tóte punctele ei.

Presedintele declara, ca insusi o va predá Sultanului apoi ridica sedintia.

Sebesiulu de susu, Aprile 1877.

(Continuare din nr. 27.)

5. Ne tienemu de o placuta datoriinta a ne esprima in numele celoru dearsi o deosebita multamita dlui pretore Nicolau Papu si dlui subpretore Ioanu Cretiu, cari au facutu indata dispositiunile necesare spre a se colectá oferte benevole nu numai in intregu cerculu Rasinari-Saliste din casa in casa, ci au facutu si pasii de lipsa, cá colect'a sa se estinda in tier'a intréga; ba chiaru d-loru si anume dlui Cretiu au adunatu si ne-au transpusu pre lângă consemnarea contributiuniloru o suma destulu de considerabila.

Pe bas'a acelei liste venimu deci a multamii pentru marimósele oferte urmatoriloru domni:

Escel. Sea Par. Archiepiscopu si Metropolitu Mironu Romanul 5 fl.; Aliquis 3 fl.; C. Stezariu 5 fl.; Elie Macelariu 1 fl.; Aliquis 1 fl.; Z. Boiu 1 fl.; I. Popescu 5 fl.; P. Dunc'a 3 fl.; bar. Ursu 5 fl.; M. Boeriu 1 fl.; Dr. B. 1 fl.; Dr. Olariu 50 cr.; I. Hanni'a 2 fl.; Gligoru Mateiu 8 fl.; Eugenu Brote 1 fl.; Dr. Poppu 1 fl.; G. Brateanu 1 fl.; B. 1 fl.; V. Almasianu 1 fl.; Ivanoviciu 1 fl.; I. Miheltianu 1 fl.; Demetrie Bersa 1 fl.; Blasianu 2 fl.; George Mateiu 1 fl.; Senoru 50 cr.; N. N. 2 fl. 50 cr.; N. Fratesiu 1 fl.; M. Lazaru 1 fl.; Petru Badila 2 fl.; Bolog'a 3 fl.; Pred'a 1 fl.; B. Pred'a 1 fl.; Ioanu Klein de Sadu 1 fl.; A. Pop'a Radu 1 fl.; L. Negrea 50 cr.; Dr. Pecurariu 1 fl.; (?) 1 fl.; I. Badila 2 fl.; Dr. A. Brote 1 fl.; V. Romanu 1 fl.; R. Petricu 1 fl.; C. Zidu 50 cr.

(Continuarea va urmá.)

Dela comitetulu impartitoriului de ajutoarele incurse.

Varietati.

(†) Dómn'a Iustin'a Danu n. Pope'a a repausatu in 4 Aprile a. c. in alu 19 anu alu etății lasându pre jalniculu ei sociu parochulu Ioanu Danu din Zernesci, pre parintii si tóte rudeniile in jalea cea mai adenca. Fia-i tierin'a usióra!

** Dela Brasiovu ni se scrie ca din Romani'a au sositu acolo mai multe familii, cari voru sa remania pâna se voru linisí lucrurile preste fruntaria.

Sciri telegrafice

London 25 Aprile. Consiliulu de cabinetu desbate responsulu Englierei la cerculariulu Rusiei. — Dupa „Morningpost“ se convóca toti ofierii britanici cu concediu. In curendu flot'a britanica va plecá dela Malta spre orientu.

Bucuresci 25 Aprile. Partea cea mai mare de trupe rusesci a intratu pe la Bolgrad. Se pare ca rusii avanséza spre Dobrudja.

Bucuresci 26 Aprile. Camerile s'au deschisu. Mesagiulu dice: Dupa ce nisiintiele nóstre pre lângă puteri, de a recunósce neutralitatea României au remasu fără de succesu, este datoriuti'a nóstra sa impededámu a nu deveni Romani'a teatrulu de resbelu. Puterile n'au protestatu contr'a intrării rusiloru. Rusii spre a documentá recunóscearea individualității României nu voru ocupá Bucurescii. Camerile voru prescrie regimulu meu atitudine; inse pentru sustinerea drepturiloru celoru vechi ale României si integritatea marginiloru sta buna persón'a mea in fruntea armatei. (Aplause entusiastice).

Vien'a 27 Aprile. Tiarulu Rusiei a tramsu principelui de Muntenegru o rdinulu militaru Sanct George. Adjutantulu generalu alu imp. Rusiei, principele Dolgorucki sosese ad la Bucuresci, ceea ce revarsa deosebita lumina asupr'a intrării rusiloru. — Regimulu grecescu observa deocamdata neutralitate rezervata, continua inse armările incepute.

Parisu 27 Aprile. In urm'a unei anun-ciări a „Cor. Hav.“ armat'a rusésca din Caucasu a prinsu 207 turci. In Alessandro-pole au sositu două escadróne turcesci, si s'au oferitu a intrá in armat'a rusésca. — Consiliulu de ministri aproba cerculariulu ducelui de Decazes care declara neutralitatea Franciei. — Nu e adevăratu ca Pórta a imbiatu pre Bazaine cu o comanda.

Londonu 27 Aprile. Din Alessandro-pole se spune: Astadi avú locu cea dintâiu incaieratura pe drumulu militaru spre Kars; mai multi ofierii turcesci si 100 soldati turcesci cadiara prinsu. Numerulu mortiloru si raniloru nu se scie.

Bucuresci 27 Aprile. Doue monitoare turcesci au sositu la gur'a Seretului spre a sondá. Rusii continua concentrarea lor la Barbosi. — Drumulu de feru la Iassi, Ter-gulu Dohalsca si Pascani este inundatu. — 500 rusi au sositu la Braila.

Budapest'a, 28 Aprile. In sedintia de astadi a casei deputatiloru partid'a liberala independenta interpelá pre regimu, déca considera tratatulu de Parisu in valóre de dreptu si pentru Austro-Ungari'a, si déca concede regimulu cá Rusii'a pe comptulu Turciei sa faca cuceriri, séu sa-si insusiasca protectoratulu preste principatele dunarene?

London, 28 Aprile. In cas'a de susu Derby a declarat ca Engliera nu acceptéza nici consecuentiele, nici argumentele circulariului rusescu.

Constantinopole, 28 Aprile. Flot'a turcesca bombardéza Poti (cetate in Asi'a rusésca nu departe de marea négra). Suleimanu pasi'a a luptatu in 26 l. c. victoriosu; trupele turcesci, din positiuni scutite, au causatu perderi insemnate in sirurile trupelor rusesci.

Petersburg, 28 Aprile. Armat'a rusésca in marsiulu seu spre Cars a luat unu castru (Lager) de barace si merge victoriósa inainte.

Burs'a de Vien'a.

Din 16/28 Aprile 1877.

Metalicele 5%	57 80
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	63 —
Obligatiuni de deslaunare Unguresci	71 75
„ „ „ Temisiorene	63 50
„ „ „ Ardelenesci	67 25
„ „ „ Croato-slavone	— —
Argintu	112 10
Galbinu	6 10
Napoleonu d'auru (poli)	10 32
Valut'a noua imperiale germana	63 65

Depuneri de capitale pentru fructificare.

se primescu la institutulu subsemnatu.

- pre lângă anunierea radicării in sensulu statuteloru cu 6% interese;
- sub conditiune de a se anunciá institutulu radicarea depunerei la **trei** luni inainte cu 6 1/2 % interese;
- sub conditiune de a se anunciá institutulu radicarea depunerei la **siése** luni inainte cu 7% interese;

Interesele incepu cu diu'a, care urméza dupa diu'a depunerei, si in-céta cu diu'a premergatória dilei, in care se radica depunerea cu acelu adausu inse ca numai dupa acele capitale se dau interese, cari stau depuse la institutu celu putieniu 15 dile.

La dorint'a depunentelui se potu stabili in diu'a depunenteli capitalului si conditiuni speciali de esolvire, cari se insemna apoi in libelu si in cartea depuneriloru institutului. In atare casu restituirea depunerei urméza dupa aceste modalități speciali.

Depunerile tramise prin posta pre lângă comunicarea adresei depunentelui se resolu totu-deun'a in diu'a primirei.

Asemenea se potu efectui prin posta anuniári si radicări de capitale.

Sibiú, 26 Aprile 1877.

„ALBINA“

Institutu de creditu si de economii in Sibiú.